

Poved :

Je zaokrožena množica pomensko in oblikovano povezanih besed ki nekaj pomenijo in je nastala v določenih okoliščinah. Je najmanjša enota besedil in je lahko sama besedilo.če je izgovorjena se navadno začne z višjim tonom in konča s končno intonacijo. Je iz enega stavka enostavna ali iz več stavkov večstavna. Začenja se z veliko začetnico in konča z končnim ločilom.

Stavek :

So besede ki so zbrane okoli glagolske oblike. Sestoji se iz delov ki jim pravimo stavčni členi .

Stavčni členi (goli in zloženi):

Goli so tisti ki so sestavljeni iz samo ene polnopomenske besede.

Zloženi so tisti ki vsebujejo najmanj dve polnopomenske besede.

Stavčni členi so osebek, povedek, predmet, prislovno določilo.

Osebek:

Dopolnjuje povedek z podatkom kdo ali kaj je tisti ki neko dejanje počne.

Povedek:

Je stavčni člen ki izraža dejanje, stanje, dogajanje ali potek. Zato se po njemu sprašujemo kaj se dogaja kaj se zgodi.

Predmet :

Povedek dopolnjuje z različnimi podatki in možnostmi. Je tisti ki prizadeva dejanje v povedku.

Prislovna določila:

Dopolnjujejo povedek z različnimi podatki okoliščinah dejanja.

Priredje:

Je zložena poved iz najmanj dveh stavkov v enakomernem razmerju. Zato bi lahko oba stala samostojno.

VEZALNO: in, ter, pa

STOPNJEVALNO: ne-ne, niti-niti, ne-le, temveč, tudi

LOČNO: ali-ali, bodisi-bodisi,

POSLEDIČNO: zato

PROTIVNO: pa, vendar, ampak, toda, temveč, mavreč

POJASNJEVALNO: saj, kajti, in sicer, namreč

SKLEPALNO: torej, zatorej

Podredja:

Je zložena stavčna poved v kateri dopolnjevalni stavek ne dopolnjuje celotnega osnovnega stavka tem več njegov del. To je zveza med glavnim in odvisnim stavkom.

OSEBKOV ODVISNIK: da, kdo, kakšen, kje, naj

PREDMETNI: kdor, kar, kdo, kaj, da, če, koliko, kako

2. koga ali česa

3. komu ali čemu

4. koga ali kaj

- 5. o kom o čem
- 6. s kom s čim

KRAJEVNI: kje ,kam,kod ? kjer,koder,kamor

ČASOVNI: kdaj? Od kar, medtem ko, kadar, ko , dokler, brž ko

VZROČNI: zakaj? Ker ,ko

NAČINOVNI: kako na kakšen način ? ne ,da,kakor,kot,ko,namesto da , tako da, čim ,kolikor

NAMERNI: čemu? Da

POGOJNI: pod katerim pogojem ? če ko, ako, da

DOPUSTNI: kljub čemu? Čeprav,četudi,da si

PRILASTKOV : kakšen ,kateri, čigav? Ki,kateri , čigar,da

Govorjeno besedilo :

Besedila pošiljamo v zvočni ali svetlobni obliki, torej jih govorimo ali pišemo. Besedila lahko izgovarjamo in uresničujemo besedne zvočne spremljevalce in to so:

Poudarek :

Beseda poudarjena v povedi izgovorjena je bolj na glas. Poudarek ni odvisen od poslušalca ampak od sporočevalca. Navadno je poudarjena beseda na koncu povedi , podčrtana in tiskana z masnim tiskom da izstopa iz besedila.

Intonacija:

Je dveh vrst rastojoča ali padojoča. Pri pripovedni povedi gremo z glasom navzdol. Pri vprašalni povedi gremo z glasom na vzgor. Vsklična intonacija je rastoča (čustvena) . ločimo dve vrsti intonacije glede na to kje stoji v povedi .

Nekončna stoji znotraj povedi ločuje jo vejica.

Končna stoji na koncu pika tri pike uprašaj in klicaj.

Premor-pavza je prazen prostor. Navadno s premori označujemo pomensko smiselne enote. Dolžina premora je različno dolga . lahko so krajše in daljše. Najdaljši premori so med odstavki, med povedmi so premori krajši, pri vejicah so najkrajši znotraj povedi. Najdaljši so pri končnih ločilih , krajši pa so pri nekončnih ločilih.

Hitrost govora vsi ljudje ne govorimo enako hitro. Poudarjene snovi so povedane počasneje, manj pomembne stvari pa hitreje.

Register (višina govora) _

Z registrom izražamo svoje čustveno stanje . eni govorijo bolj globoko drugi visoko. Ženske visoko moški globoko odvisno je od okoliščinah. Srednja lega je tista lega ki jo govorimo naj lažje (neobremenjoča nismo utrujeni) . kadar smo žalostni govorimo bolj počasi in globlje.

Barva :

Je odvisna od sporočevalca . z njo preoblikujemo odzvočni prostor v ustih. Na barvo uplivajo tudi okvare govornih organov napake,jecljanje, sesljanje. Jecljanje je drugačne barve ali če govori skozi nos.